

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Светла Владимирова Цанкова

(научна длъжност, научна степен, име, фамилия, образователна/научна институция)

за придобиване на образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Вътрешна политика и медии) с дисертационен труд на тема: „Демографско развитие – институционални и медийни конфликти”,

представен от Ивелина Георгиева Георгиева, редовен докторант в катедра „История и теория на журналистиката“ на Факултета по журналистика и масова комуникация с научен ръководител: проф. д-р Луливера Кръстева

I. Оценка на качествата на дисертационния текст

Дисертационният труд на Ивелина Георгиева Георгиева на тема „Демографско развитие – институционални и медийни конфликти“ е насочен към анализа на един от най-наболелите социални проблеми на българското общество през последните 30 години, като акцентът е поставен върху институционалната политика и върху медийното отразяване поради очевидните дефицити в тези две посоки. В увода авторката извежда тезата за институционална и медийна пасивност по темата за демографското развитие в България, които според нея са сред причините за задълбочаване на проблема. Впечатление прави изчерпателното проучване на теоретични източници, свързани с темата на дисертацията, като са обобщени и критично анализирани вижданията на български и чужди автори и изследователи в областта на демографията, социологията, икономиката, историята и комуникацията, представен е сравнителен анализ на различни дефиниции, систематизирани са причините за демографската криза у нас, като особено внимание е обърнато на четири групи – политически, икономически и социални причини и ценностни изменения. Използвани са и много статистически данни и актуални научни изследвания по темата, което още веднъж доказва задълбочения подход на авторката към разглежданата проблематика.

Представена е и политиката по отношение на демографското развитие на редица европейски страни в резултат на много сериозно проучване на значителен обем от информация и на разнообразни източници, което позволява на Ивелина Георгиева да открие убедително сходните и различните тенденции в българската практика. Висока оценка заслужава умението на докторантката да систематизира и визуализира с авторски схеми редица важни аспекти на анализа, а също и представената от нея собствена работна дефиниция на понятието „демографска политика“, в която поставя акцент върху ефективността на държавните политики, качествено развитие на населението и неговото влияние върху количествените изменения. Изключително задълбочено е извършен анализ на всички основни нормативни документи в областта на демографията, на законодателството в областта на социалната и семейната политика, на правителствените решения (297 в периода 2017 – 2020 г., като само 25 имат пряко отношение към демографското развитие на страната, което е много показателно) и е направен извода, че демографската политика не е ясно регламентирана, не е уточнено в компетенциите на коя институция влиза и кой носи отговорност за изпълнението. Авторката е категорична, че заради многофункционалния характер и допирните точки с голям брой секторни политики е наложително да бъде създаден официален държавен орган, който да работи по проблемите на демографското развитие на България.

Медийните дефицити в отразяването на темата за демографската криза у нас са открити на базата на анализа на 1224 публикации във вестник „24 часа“, в сайта 24chasa online и в електронното издание dnevnik.bg в периода 2017 – 2019 г., а също и на публикации в други водещи издания и специализирани женски сайтове и блогове. Докторантката Ивелина Георгиева в процеса на изследването установява, че темата се представя епизодично, доминират информационните материали, много малко на брой са коментарите и анализите, не се представят различни гледни точки, липсва жанрово разнообразие, част от текстовете създават усещането за ПР на институции и политически сили. На практика по темата за демографското развитие на България се открояват дефицити, които са характерни като цяло за българската журналистика през последните години.

Интересни и много показателни са резултатите от проведеното анкетно проучване със 103 респонденти (жени в детеродна и трудоспособна възраст) за репродуктивните нагласи на жените в България, тъй като тези нагласи са важен фактор за демографското развитие на страната. Без да претендира за представителност, то показва основните посоки, в които трябва да бъдат насочени усилията както на институциите, така и на медиите в борбата с демографската катастрофа у нас. В същото време на базата на проведеното емпирично проучване Ивелина Георгиева стига до извода, че медиите неоснователно са обвинявани, че изнасят предимно стряскаща и манипулативна информация по темата – на практика това правят политиците, експертите и различни публични фигури, а медиите им предоставят възможност за това. Липсата на сериозни, задълбочени журналистически анализи и коментари по проблемите на демографското развитие, на траен и последователен интерес към темата от страна на медиите несъмнено оказват влияние и върху отношението на обществеността към нея, и върху репродуктивните нагласи на българите. Отсъствието на темата от публичния дневен ред доказва належащата необходимост както институциите, така и медиите да променят своята политика и да имат по-активна роля за решаване на демографските проблеми на България.

Дисертационният труд на Ивелина Георгиева на тема „Демографско развитие – институционални и медийни конфликти” се отличава с логична и прецизна структура, която позволява на докторантката убедително да развие и докаже своята теза, да изпълни успешно поставените задачи и да демонстрира както отличното познаване на научната литература по темата, така и аналитичните си умения. Впечатление прави разнообразието от използвани методи в процеса на изследването, количеството и качеството на използваните източници, високата езикова култура и богат речник на докторантката.

Авторефератът отговаря на приетите стандарти и представя по убедителен начин постигнатите от Ивелина Георгиева резултати в дисертационния труд.

II. Приноси на дисертационното изследване

Докторантката е посочила 2 теоретични и 2 научно-приложни приноса, сред които се открояват формулирането на авторова дефиниция за демографска политика и систематизирането на институционалните и медийните дефицити, свързани с демографското развитие на България.

III. Бележки и препоръки

Препоръчвам дисертационния труд на Ивелина Георгиева да бъде публикуван след съответната преработка, а също така и тя да продължи своята научна работа по темата, която е колкото значима, толкова и интересна.

IV. Публикации и участия в научни форуми

В автореферата са представени 3 публикации по темата на дисертационния труд, които доказват, че докторантката Ивелина Георгиева е изпълнила изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски” за апробиране и оповестяване на резултатите от изследването според чл. 5, т. 5 и е покрила минималните национални изисквания по чл. 63, ал. 1, т. 4 и чл. 69, ал. 3.

V. Заключение

Задълбочената теоретична база, качествено проведеното емпирично проучване, разнообразието от използвани методи в процеса на работа, прецизните и аргументирани изводи, убедително доказаната теза и високата езикова култура ми дават основание да оценя високо дисертационния труд на тема „*Демографско развитие – институционални и медийни конфликти*” и да изразя положителното си становище на докторантката Ивелина Георгиева Георгиева да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Вътрешна политика и медии).

Дата: 17.08.2022 г.

Рецензент: доц. д-р Светла Цанкова